

DN

EN FRI
DAGSAVISSjefredaktør og
adm. direktør:
Amund DjuveFeatureredaktør:
GRY EGENESNyhetssjefer:
TOR M. NONDAL OG
MAGNE STOREDALPolitisk redaktør:
SOFIE MATHIASSENUtgitt av: Dagens
Næringsliv A/SGRUNNLAGT AV
MAGNUS ANDERSEN
I 1889

En forsvarstale for bankene

Mennesker som lever av å låne ut penger har aldri vært videre populære. Selv om dagens agitasjon mot pengefolk blekner mot tidligere tiders forfølgelser, trenger ikke dagens banksjefer være paranoide for å føle seg forfulgt: De er egoistiske, og de er uansvarlige. De selger produkter ingen trenger, til en pris ingen kan forsvare. De har lommene fulle av bonuskroner. Og når det går over styr, er det skattebetalerne som må plukke opp regningen.

En berettiget kritikk? Joda. De grandiose bonusene på Wall Street og i Londons finanskvarter City så ikke bra ut selv da bankene tjente penger. De gjør det i hvert fall ikke nå. Noen av verdens

største finansinstitusjoner har forsynt oss med spektakulære eksempler både på grådighet og ansvarsløshet.

Men i all den berettigede harmen forsvinner en viktig dimensjon. Det er langt fra Wall Street til Sparebanken Møre. Det store flertallet av verdens banksjefer har hverken badet i penger eller brukt arbeidstiden til å pønse ut finansielle masseødeleggelsesvåpen som gjorde så stor skade under finanskrisen. De har drevet sin business etter beste evne, for plutselig å oppleve at grunnen forsvant under føttene da finansmarkedene brøt sammen høsten 2008.

Selvfølgelig har også mindre og mer tradisjonelle banker strukket seg lenger

enn de burde. I Norge er tapene foreløpig relativt beskjedne, noe som ikke stemmer godt med den gjengse oppfatning om at dyder som kredittvurdering og ansvarlighet ble kastet over bord i årene før krisen. På samme måte er det vanskelig å finne groteske eksempler på avlønning når en beveger seg utenfor de store finansmetropolene.

For regulerende myndigheter er den viktigste oppgaven å lage et regelverk som minimerer sjansen for at en alvorlig krise inntreffer igjen. En skal ikke glemme at bankene er der fordi det er behov for dem, ikke fordi det er fint å ha noen å hate.

■ ■ ■ Det begynner med øl og smørbrød i Parkveien, og ender i et vassent kompromiss. Sykelønnsåret er i gang.

Samarbeidsgledereformen

UTEN FILTER
KJETIL
WIEDSWANG

2010 skal bli året da nordmenn skal komme seg tilbake på jobb. Det skal bli året da avtalen om Inkluderende Arbeidsliv erstattes med noe som oppnår det IA-avtalen ikke har klart, å få redusert det rekordhøye sykefraværet i Norge.

Ifølge de ansvarlige politikernes ser man frem til en «velordnet prosess», der alle parter på rasjonelt vis drøfter seg frem til noe nytt og fornuftig.

Dette kan skje. Eller det kan gå slik det bruker å gå. Hvilket, hypotetisk, er omtrent som følger:

Jens Stoltenberg har en hang til å kopiere håndgrep fra britiske Labour. Som Tony Blair har han fylt opp regjeringsapparatet med et hopetall politiske rådgivere og kommunikasjonsmennesker. Etter valget har regjeringen også fått seg en «enforcer», en minister uten portefølje, for å holde orden i rekkene. Den formidable Peter Mandelson hadde en tilsvarende jobb under Blair. Det er litt vanskelig å forestille seg Karl Eirik Schjøtt-Pedersen som «mørkets fyrste» (han ble så rørt at han tok til tårene da Helene Bøksle sang under regjeringens juleavslutning), men ideen er grei nok.

Dermed kan vi vente at starten på sykelønnsåret blir en kopi av den klassiske britiske modellen for fagligpolitisk samarbeid: «Beer and sandwiches at

Number 10». På norsk må det bli øl (muligens alkoholfritt) og smørbrød i Parkveien.

I teorien er IA-avtalen en sak mellom arbeidslivets parter, og forhandlingene skal starte i slutten av januar. Det politiske ansvaret ligger under arbeidsminister Hanne Bjurstrøm.

Men Bjurstrøm er fersk i jobben, og Stoltenberg kan ikke la arbeidsgivere og -takere koke sammen noe, der de bare sender regningen videre til regjeringen. Derfor inviterer han LO-sjef Roar Flåthen (som ikke er Sognsvannstypen) til en rolig time med smørbrød i statsministerboligen bak Slottet. Der vil Stoltenberg si at denne gangen må det gjøres noe som virker. Slik milliardene renner ut nå går det ikke an å fortsette. Derfor vil han kreve innstramninger, og han vil legge frem forslag, enkelte lånt fra Sverige. Det får så være at LO-sekretær Trine Lise Sundnes mener den svenske modellen er «rå, brutal og kynisk».

Noe av det Stoltenberg foreslår vil svi for Flåthens medlemmer, selv om prinsippet om full sykelønn fra dag én blir opprettholdt. For å sukre vil han foreslå tilrettelegging, overgangsordninger og skjerming av svake grupper. Medlemmer og tillitsvalgte kan se frem til et rikt kurs- og seminarliv.

Så er det navnet. Et eller annet sted i dypet av det rødgrønne rådgiverkorpsset sitter det en klovn med eksamen fra Markedshøyskolen og finner opp ord som «Mangfoldsdirektoratet» og «Inkluderingsdepartementet».

Denne gang skal det hete «Samarbeidsgledereformen». For eksempel.

Flåthen vil love å tenke over saken og drøfte den med sine nærmeste på Youngstorget. Dagen etter vil nyheten om Stoltenbergs Samarbeidsgledereform bli lekket fra LO-systemet til Klassekampen og Bergens Tidende.

INVITASJON I VENTE. Jens Stoltenberg (til venstre) vil trolig invitere LO-sjef Roar Flåthen til en rolig time med smørbrød i statsministerboligen bak Slottet i år. Der vil statsministeren si at denne gangen må det gjøres noe som virker for å få nordmenn tilbake i arbeid. Foto: Elin Høyland

Så bryter rabalderet løs.

Siv Jensen vil si at Samarbeidsgledereformen er altfor slapp i klypa. Erna Solberg vil svare at Samarbeidsgledereformen er altfor-altfor slapp, og Jensen vil replisere at egentlig er den altfor-altfor-altfor slapp. Dagfinn Høybråten vil si at reformen strammer inn for lite, men at der det strammes inn rammer den de fattigste. Trine Skei Grande vil være så sjokkert at hun har problemer med å finne ord.

Hans Felix i EL & IT-forbundet vil sammen med Arne Byrkjeflot fra LO i Trondheim forlange politisk generalstreik.

Hallgeir Langeland vil fortelle at flere SV-representanter vurderer å stemme mot regjeringen. Kristin Clemet i Civita vil si at regjeringen mangler mot til å gjøre det nødvendige.

Noen dager senere vil NRK P2 bringe en hulkende morgennytt-reportasje, der en bussjåfør fra Sandnes eller en velintegrert somalier fra Tolga frykter at de

må gå fra hus og hjem, hvis Samarbeidsgledereformen blir vedtatt.

En meningsmåling vil vise at et flertall av befolkningen frykter reformen og er redd for at folk som bussjåføren i Sandnes og somalieren fra Tolga skal bli rammet.

Anders Folkestad, sjefen i Unio (som har betalt for meningsmålingen og gitt den eksklusivt til NRK for å komme på luften), vil si at målingen viser at han har folket på sin side i kampen for innarbeidede rettigheter og høyere lønn, men at han først og fremst er bekymret for bussjåfører og somalierne som muligens risikerer å kanskje havne på sosialtrygd, hvis ikke Samarbeidsgledereformen blir stoppet.

Samme dag vil en velbriefet arbeidsminister Bjurstrøm innkalle til pressekonferanse, og fortelle at lekkasjene gir et helt feilaktig bilde av regjeringens forslag. Dette er sant. Lekkasjene fortalte korrekt hva Stoltenberg mente da han snakket med

Flåthen, men det mener han ikke lenger. Noen av forslagene LO liker minst er strøket, mens noen nye ideer fra den regjeringsoppnevnte ekspertgruppen er lagt til. Mer ansvar er dyttet over på arbeidsgiverne, hvilket får NHO-sjef Johnny Bernander til å hisse seg opp, men uten virkning. Denne gangen har Stoltenberg sørget for ryggdekning.

NTB vil melde at et flertall i LO-sekretariatet nå støtter forslagene.

Og slik blir det. Når det kommer til stykket stemmer selv Halgeir Langeland for i Stortinget.

Alternativt kan dette selvsagt bli en velordnet prosess, men resultatet blir omtrent det samme. Det som gjenstår er å se om reformen faktisk får ned fraværet, hvilket er langt – svært langt – fra sikkert.

Men det er en helt annen historie.

Kjetil Wiedswang er kommentator i Dagens Næringsliv kjetil.wiedswang@dn.no